

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sor 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A közel jövő.

Arad, november 22.

Felviradt végre az Apponyiék és a pártonkívüli gyanus politikai existenciák napja; az-az hogy sajátképen nem is nap az, hanem afféle tüneményes ködkép, mely rendkívüli időjárás alkalmával a felhalmozódott páraktól terhes égbolton ideig óráig felragyog, kecsegtetve azokat, kik a vihar okozta általános romlásból remélik hasznukat.

Mert az kétségtelen, hogy a belpolitikai élet látköre bizonytalan képét mutatja a jövőnek, s nem lehetetlen, hogy zivatrok támadnak, de az a gyökeres fordulat, vagyis inkább fölfordulás, melyben a hatalomsóvár politikai marodőrök reménykednek — dacára a fenyegető tüneteknek — távol van, távolabb mint valaha.

Ezt jó lesz, ha közelebbi megfontolás tárgyává tessük mindazok, kiknek kitartó, elvű s következetes magatartásától függ a helyzet állandóságának biztosítása, mert bármily sötét képeket alkossanak is magoknak, kik a mi viszonyainkat a távolból szemlélik, kétségtelen, hogy szám-bavehető komoly veszedelem csak akkor fenyegetné alkotmányos szabadságunkat, ha ennek egyedüli, de eléggé hatalmas támasza, a szabadelvű párt, fejét vesztve és önmagával meghasonolva abdikálna.

Pedig épen arra számítanak a hatalomra törekvő ugynevezett kormányképes klikkek, melyeknek sajtói napról-napra sötétebb színekkel festik a helyzetet, hogy félelmet, elbátortalandást támasz-

szanak a többség körében, azon czélzattal, hogy bizalmukat veszve a jövő iránt, zárt soraik szétomoljanak s eddigi vezéreiket cserbe hagyva új alakulások anyagát képezzék.

Egy ilyen pártbomlás kísérlete volt — akár mely oldalról is vizsgáljuk esítéljük meg — a legutóbbi válság alkalmával a Khuen-Héderváry gróffal tervezett új kormány alkotási kísérlet; de épen ennek a kísérletnek meghiusulta bizonyította be a legkézelfoghatóbban, hogy a szabadelvű párt bátor és rendületlen magatartása mellett mélyre menő válságok be nem következhetnek.

Mivel pedig a közelmúlt megnyugtató példája és tanúsága még biztosabban enged arra következtetnünk, hogy a parlamenti liberális párt hova tovább még szorosabban együtt fog tartani abban az eserben is, ha tényleg nehéz napok támadnának alkotmányos életünkre, épen azért csak akademikus jelentőséget tulajdoníthatunk az olyan külföldi véleménynek a helyzetről, mint a milyen az egyébként liberális, magyarbarát N. Fr. Pr. című bécsi újságé, mely tragikusnak látja a kormány sorsát, azon kormányét, mely az ő nézete szerint is eredményesebben vezette az ügyeket, mint bár mely más kormány, s mely — így vélekedik — *tán utolsó képviselője egy rendszernek, melyen túl az ismeretlen következik.*

Hát mi ettől, őszintén mondva, nem félünk. Azok a mozgalmak, melyek két ellentétes irányból támadva a népszenvédeley felkavarása által a fenálló törvényes rend ellen készülnek a tömegeket ostrom-

ra vezetni, a Zichy Nándor féle keresztres hadjárat s a Kossuth Ferencz által inszczenirozott országos néplázítás, csak távolból szemlélve, vagy a vészjósló klerikális lapok által aggasztókká fölfújva lát-szanak veszélyes jellegűeknek. A katolikus néppárt még az ország katolikus lakosságának is csak töredéke, s a fennálló parlamenti pártok alakulására a jövő képviselő választásoknál is több zajjal mint eredménytől fog közrehatni, míg a Kossuth Ferencz akciója annál teljesebben lejárja magát, mentül tovább tart, s biztosra vehető, hogy elposványosodik, mielőtt hatása számba jöhetne.

A ki különben figyelemmel kíséri a lesben álló kormány képes ellenzék machinációit, könnyen rájön, hogy ezek az urak nem is a Zichy-Kossuth fele mozgalmak közvetlen hatásában reménykednek, hanem arra számítanak, hogy a királyt fogják azok a nemzet ellen hangolni, hogy a koronát fogják e mozgalmak rábírní, miszerint bizalmát a jelen kormánytól megvonja, s azt akár a reformjavaslatok szentesítésének megtagadása által, akár más uton módon lemondásra kényszerítse.

Mivel pedig senki sincs ma abban a helyzetben, hogy értesüléssel bírna a király szándékai és elhatározásai felől, holott a közel jövő alakulására nézve épen ezen elhatározások lesznek a döntők: ime innen a helyzet bizonytalansága s a lesben álló konczesók képmutató sopánkodásainak s vészjósló vihar elé harangozásának oka.

De mert épen ezen két tényezõn for-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Szókimondó asszonyosság.

(Színmű 4 felvonásban. Irta: Victorien Sardou. Fordították: Fái és Makó. Az aradi színházban először adták 1894. évi november hó 23-án.)

Sardou legfrissebb újdonságával, a „Madame Sans-Gêne“-nel lázba tudta hozni a párisiakat, felmelegítette Budapestet s ma nekünk, aradiaknak, lesz részünk — a vidéken először — megismerni ezt a szenzációsan kikürtölt történelmi genre-képet.

A hirneves francia színműíró nem egy darabjában az segítette leginkább sikerhez, hogy hiven tudott alkalmazkodni a változó divat szeszélyéhez. Most is milyen szerencsésen ellette a századvég empire-divátát, s milyen jól a kor viseletéhez szabta az óska homiját. Mert valljuk be őszintén, hogy meglehetősen viselt posztóból tákolta össze a köntöst, amely azonban az ő routine-jának szemfényvesztő eszközeitől szintén az ujnak családát keltő látszatát nyeri.

Sardounek elég annyit látni, hogy Franciaországban megint divatos, mint kerek ötven évvel ezelőtt, a Napóleon-kultusz. Az első császárság korának intimebb történetét leleplezőtő memoireok özöne s majdnem mindenüknek mohó szétkapdosása eléggé elárulja, hogy mi kellene megint a csél-csap francia lelkületnek. A közszellem vágyait és aspirációit semmi sem érzi meg jobban, mint a

színpad; kivált ott, a hol az mélyen gyökeredik a nemzeti szellemben és ennél fogva mindig hű tükre az illető nép és kor izlésének.

Mi természetesebb tehát, mint az, hogy az empire-divatu s az I. Napoleon kedvéért már szinte a III.-kal is kiengesztelődött jelennek abból az időből mond a színpadról mesét, a mely felé e jelenet önmagával meghasonlott s egy szebbnek képzelt multba sóvárgó vágyai vonják.

De vajjon csakugyan szebb és jobb volt-e a mult? Azt nem a történelmi genre-képek tisztán színpadi hatásra sz. mitott világitásában döntik el. Az is elég, ha a közönség az ilyféle darabok látása után azzal a csipetnyi okulással távozik a színházból, a mit utóvégre e napon is naiv lelkeknek való történelmi lezckéből is merithetni. S ez okulás az, hogy az époszi hő-sökké magasult emberek is gyarló halandók s ott, a hol nagyon az eleventükre tapintanak, a homéroszi hősköz hasonlóan egészen naivaknak mutatkoznak.

Ilyen naiv Napoleont a színpadra vinni, mindenesetre hálás és hatást nem téveszthető dolog. Kivált ha vele az ősnaióság egy olyan remek alakját állítják szembe próbák gyanánt, minő a derék Lefebvre marsallné, a kit nekünk „Szókimondó asszonyosság“-nak illik immár czimeznünk, mert a színpad s itt-ott a fordítás is kissé önkényesen és nem elég jellemzően így akarja. De ne vitázzunk a jellemért. A fordítás azért jó s igazán magyaros.

Szóljunk most a darab meséjéről. Nincs ennél könnyebb, de egyuttal nincs is nehezebb dolog. Képzeljének el egy darabot, a mely magát színműnek, tehát a bevett beszedészkás szerint drámának vallja, de tulajdonképpen nem egyéb, mint egy népszínműi hangulatu csatakép a prológszerű I. felvonásban, a továbbiakban pedig csak csupa ürügy és alkalom arra, hogy Lefebvre marsallné a szabadszájúságát, meg az aranyos jó szívet mindenkép kitüntethesse.

A IV. felvonás meg már éppenséggel csak az I.-sónak hatását ismételi és nyújtja el fölösleges módon, a mellett, hogy egy csomó mesteri bogozásában tanúsítja Sardou leleményességét, a mely itt már igazán a „l'art pour l'art“ szinte léha virtuozkodásává fajul el. — Históriai igazságot azonban e felvonásban ne tessék keresni, mert annak itt vajmi vékony a fonala. Igaz benne csak a főszereplők és az epizód-alakok jellemzése legalább annyiban, a mennyiben ehhez kétségtelenül meglelhetők az egyes vonások az egykoru emlékiratok részben ellenmondó, de egymást mégis kiegészítő indiszkréczióban.

Napoleon csakugyan olyan volt néha napján s kicsinyes helyzetekben, mint a minőnek itt látjuk. S nem csekély világtörténelmi írónia csillámlik ki itt-ott a korzikai kalandor és mégis oly nagy ember ama szánalmas konfliktusából, a melybe őt imperátori szerepének és plebejusai származásának kibékithetetlen kettős fátuma juttatja.

dul meg a helyzet alakulása, t. i. a király elhatározásán és a szabadelpvűpárt összetartásán, nincs okunk a jövő felől aggodásban lennünk. Alkotmányosságunk fennállása, tehát harmincz év óta ezen két momentum uralta a belpolitikai helyzetet, s az ország felvirágzott, és semmi okunk sincs rá, hogy épen most válságokat hoznának hazánkra.

BELFÖLD.

Az egyházpoltikai törvényjavaslatok szentesítése. A „Pol. Corr.” budapesti levelezője újból hangsúlyozza, hogy a politikai helyzet mindaddig zavaros marad, míg csak az egyházpoltikai javaslatok nem lesznek szentesítve. A kormány és a szabadelpvűpárt azonban kötelességének tartja, hogy a szentesítést nyugodtan várja be, amit különben, hogy megtörténik, már a legközelebbi napokban reményleni lehet. A kormánypárt és a nemzeti-párt közötti fuzióról szóló hírekkel szemben az idézett forrás kijelenti, hogy a fuzió jelenleg lehetetlen.

A magyar Róma.

— november 22.

Debreczino talján város, a Hortobágyio pedig az olasz Campagna mocsarai közelében terjeszkedik. Mint tősgyökeres taljánok, a debreczinoi cavallierek, három dologhoz értenek szenvedélyesen: szeretik olasz nemzeti nyelvüket, imádják a Chianti nemes nedűjét és gyűlölik a maledetto tedesokat.

Debreczinóban az emberek már 24 órával előbb kezdenek az iváshoz, mint a hogyan ez Magyarországon rendes szokás. Nálunk ugyanis úgy tartják, hogy utána isznak 24 órát és hogy ebben a jeles szokásban mennyi filozófia fekszik, azt mindenki tudja, aki csak valamelyest ért a bor fiziológiájához. Nagy kár, hogy az olasz városokban nem így tartják; ha így tartják vala, nem esik meg a Hortobágyion, hogy az országnak vágják fejéhez a billikomot, nem pedig, amint az jó magyar emberhez illik és istennek is tetsző cselekedet, egymás talján koponyáihoz, amikben nyilvánvalóképen nem is esett volna nagy kár.

Ennek a nem-magyar szokásnak tessék tehát betudni azt a szégyent, amit Debreczen az ő hazájára hozott; nekünk magyaroknak pedig szolgáljon vigaszul, hogy az esettel együtt szerencsénkre az is kitudódott, hogy a hol megeshetett, hogy a magyar királyt gyalázzák, az valójában nem is magyar, hanem olasz helység.

Itt már-már a tragikum lejtőjére jut az ilyen meredeken járásra mégis csak rozoga Thespis-kordé, a melyre Sardou a maga könnyű holmiját fölrakta. Sokkal egészségesebb és kellemesebb is a hatás ott, a hol az érzékenyebb hurok is az enyelgő humorral és a néhol kissé vasos komikummal bélelt rezonátorra vannak felvonva, mint különösen a III. felvonásban, a mely majdnem olyan jó, mint az első. Annál gyengébb s épp ezért szinte már unalmas hosszúnak tűnő a II. Ez fogja kelteni a legfelülőbb csalódást. De mint-hogy egyenlőtlen légságu felvonások mellett még aránylag a legkisebb baj, ha a II. nem üt be, ezt is elég jól kiszámította a ravasz mester, a ki még ott is ügyeskedik, a hol cserben hagyja az invencziója. Legalább az elrendezéssel üti jóvá azt, a mit másként nem tudott elkerülni.

De ime, még mindig nem mondtuk el a darab meséjét. Ezzel azonban csak a szerző példáját követjük, a ki szintén kétszer is megpedzi a szobafényező hirhedt adomáját, Madame Sans-Géne egyik legnevezetesebb és igazán történelmi hitelű elszólását, a nélkül, hogy elmondanánk. De a mi neki mentése azt mi nem hozhatnók fel a magunk védelmére. Tehát egész röviden mondjunk el annyit, hogy Hübscher Katalin, az I. felvonásbeli mosónő, a ki később Lefebvre marsall-nővé emelkedik fel a szédületes carrierü férje oldalán, kétszer menti meg az osztrák gróf Neipperg életét. Még pedig mindakétszer egé-

szelül, csupa nemesemberszeretetből. A második mentéshez egy véletlen, megint ama bizonyos gombok egyike juttatja, a melyeknek e darab nagyon is bővében van. Ezen a gombon lóg a császár második házasságának egy nem egészen világos részlete, a melynek szerfölött veszedelmes szirtjét elég ügyesen hajózza körül a csattanó hatást mindig csattanóbbal tetéző szerző. E hatások nem utolsója az, hogy a válaszokban és elválasztásokban dolgozó császárt épp akkor éri utól Sans-Géne jelenlétében a saját válaszában egyik legszomorubb következménye, a hozzá nem illő nőre féltékeny gyanu kinzó kétsége, mikor a derék asszonyt attól el akarja szakítani, a kihez becsületes szíve egész melegével ragaszkodik. A III. felvonásbeli csunya családi jelenet az imperátor és két ellenszenves huga között akár el is maradhatna.

Olaszországhoz pedig semmi közünk. A hol így tudnak olaszul és így nem tudnak magyarul, az megszűnt nekünk magyarnak lenni és azzal befejezzük az ügyet, ennek büntetőjogi oldalát természetesen kivéve.

E körül forgott a képviselőházi vita is, ha ugyan lehet ott viaról beszélni, ahol az egész ház egy nézetben van a hortobágyi itató szégyenletes volta fölött és ahol legtöbbször a fölött történetelt öziflizés, hogy a büntetőjogi beszámítást teljességgel, avagy csak részlegesen zárja-e ki a debreczeni uri társaság állapota. Mindenesetre érdekes helyzet az olyan, mikor az ország a B. T. K. borközi paragrafusával kénytelen menteni egy városát. Az ilyen epizod nem szokott egy évezer alatt eüillanni az emberek emlékezetéből és rajta szárad a városban a történelem végeig.

Magából az esetből egy egész denevérserege röpköd széjjel a homályosságoknak. A politika minden hitványasága szól ki abból a nótából, amivel ezek az urak a városukat beszenyesték. Pártoskodás, személyek harca, csunya aknamunka, amikről jobb nem is szólni.

Némely 48-as pártinak (ird 48, olvasd 49) sötét kezét érezzük mi itt a történetek között. Egynehány homályos hazafi zavarja itt össze a dolgokat akár jóhiszeműleg, a Kossuth névének körülhordozásával akarva propagálni a párt elveit, akár roszhiszeműleg — pokoli máltyások fölhasználása és a szenvedélyek fölverése okából.

Mikor a husszitaseregek rettegett generálisa, a hős Ziska meghalt, a csehek kicszerették a vitéz bőrét és dobot csináltak belőle. Es mikor ez a dob megszólalt a csatában — így szól a legenda — páni rettegés fogta el az ellenséget; úgy volt, mintha maga az ősz Ziska menyörgött volna még a csata viharában és ennek a hatalomnak ellenében nem volt ellenállás. Azóta minden szemér azt tartja magáról, hogy ő a Ziska bőre és innen ennek a jeles állatnak beleszóllási kedve az idők és jövők dolgába. A mi husszítaink is dobra verik Kossuth Lajos bőrét, bizva benne, hogy megfélemlítik az ellentáborokat és Kossuth Lajos szavának veszik a dob-pörgésüket. A különös nálunk csak az, hogy ennek a dobnak imprezáriói ugytesznek, mintha őket szállta volna meg a nagy halott lelke és most városról-városra rontják az időjárást. Hiszen nevezetes, hogy Székelyhídon már egymás mellé is állították a királyt Kossuth Ferenczhez, kiemelve azt, hogy a nép a királyt is ugyanazzal a lelkesedéssel fogadja, mint őt. Hát ha ez nem a Ziska dobja, de hamisítatlan rendes bőrből való, akkor egy jeles faj halt ki a zoológiából, a melyért pedig örök kár, mert igen találóan lehetett vele példázgatni.

Már hogy Kossuth Ferencz az ilyen kaliberű propaganda társaságában kívánatosnak

találja-e most is még a további utazgatását, az ő dolga. Lehet, hogy belátja, hogy őt nemcsak a „naza” érdekében akarják kijátszani. Ki tudja, hátha lelkében földereng már most az az aggodalom, hogy ő Urias levelét viszi a saját vesztére. A bibliát olvasgatni jó és üdvös dolog, még a felnötteknek is. P.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, november 22.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Josipovich Géza, Schóber Ernő, Hook.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Szilágyi Dezső, Hieronymi Károly, Eötvös br, Josipovich és Festetics gr.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, Vályi Arpád félelvi, Bauszern Guido 18 napi szabadságot kér.

Megadták.

A ház ezután elhatározta, hogy Veszter Imre tegnap bejelentett interpellációját ma, az ülés végén teszi meg.

A belügyi tárca költségvetése.

A színművészeti tételnél

Bartók Lajos sokkal komplikáltabbnak tartja a jelenlegi helyzetet, semhogy alkalmas volna a hangulat pl. színművészeti kérdések fejtegetésére. S ha mégis felszólal, teszi ezt azért, mert a nemzeti színház és az operaház az ideiglenes állapotban olyan bizonytalanságban van, hogy az semmi esetre sem válhatik az intézetek előnyére. — Az intendánsi állás szüksége fölött megoszlok a vélemények, a többség azonban a mellett van, hogy kell intendáns, mert szükség van valakire, a kit lehessen — ütni. (Derűtség.) A meglevő színházak mellett a publikumnak feltétlen igénye a vígszínház, a melyet, ha magyar programmal vállalkozik létesülni, szóló készséggel támogatja. Mert a hangulat és az idő nem engedi, ezeken kívül még csak néhány kérdésre terjed ki. Ezek legfontosabbja a kolozsvári nemzeti színház kérdése, amelyet helyesen egyedül az államosítással vél megoldhatni. — Kolozsvár színházának nagy rendeltetése van, mert a magyar kulturának tesz szolgálatot és államosítva még nagyobb szolgálatokra teszszük képessé. A vidéki színeszet támogatását nagyobb mérvben óhajtja, valamint azt is, hogy végrehalására a színeszeti ügyek kerüljenek a közoktatási tárcához. A költségvetést megszavazza. (Helyeslés.)

Szalay Imre mint publikum szól a tételhez és bár elismeri, hogy a mi színeszeink bátran kiállják a versenyt a külföldi színeszeikkel, most mégis az ensemble súlyát. A repertoárban is annyi a bűn, ami mind a nemzeti színház rovására megy; hogy eléggé ocsárolni nem lehet. Hasonló mizeriák vannak az operánál is. Ő ezt annak tulajdonítja, hogy fejtelenség uralkodik a vezetésben és ha van is fejte, mert az vagy gróf, vagy báró, de nem hozzáértő, nincs köszönet benne. Sürgeti az intendáns kinevezését.

Herman Ottó figyelemmel kíséri a színházak fejlődését, mert azok elsőrendű faktorai a nemzeti kulturának. A színházaknál léptenyomon jelentkező bajokat ő csak azzal tudja megmagyarázni, hogy a főváros lakosságában még nincsenek kifejlődve azok az osztályok, amelyek a magasabb hivatású és igényű színházakat fentartani tudnák. — Bajuk továbbá színházainknak az is, hogy amint valami odium merül föl, a belügyminiszter azonnal kormánybiztost küld ki. Na hát ez nem a módja annak, ahogyan színeszeti kérdéseket megoldani lehet. Szakértelemmel kell e dolgokat intézni s attól aztán várhatunk eredményt különben pedig nem. A kolozsvári színházra nézve nincs egyetértésben Bartókkal, mert annak a színháznak a nivója is előkelő. Legfőbb az a baj, hogy nagyon kövér színeszeket és színesznöket alkalmaznak, ami aztán nehézkessé teszi az előadásokat. A tételt nem fogadja el.

Bartók Lajos kijelenti, hogy ő a kolozsvári nemzeti színház értékét nem kevesli, sőt ellenkezőleg. Hogy pedig Herman Ottó a kövér színeszeket és színesznöket nem sze-

reti, azt csodálja, mert pl. a politikában legutóbb a legkövőbb kabinetet támogatta. (Derűtség.)

Herman Ottó konstatálja, hogy azok a kövér színészek bizonyára hátrányára vannak az előadói művészetnek.

Fenyvessy Ferencz örvend, hogy most már sokban igazat adnak az ő régi felszólalásának. Egyébként pedig nem áll, hogy a színházak a jelenlegi regimben egyhangúak. Nem áll. Statisztikát olvas föl a két utolsó hónapról és a különféle európai nagy színházokról. Ez a statisztika bizonyítja, hogy valamennyi között ami színházunk, nevezetesen a mi operánk, a legváltozatosabb műsoru. (Helyeslés.) Bizalmat szavaz a miniszternek, de ismét kéri, hogy tegyék ezt a címet át a kultusztárhoz. (Helyeslés.)

Visontai Soma a Folie Caprice-ok és orfeumok ellen szólal fel és ajánlja a vidéki színházak nagyobb mérvű támogatását.

Pázmány Dénes szólásra jelentkezik.

Elnök: Kérem a képviselő urakat iratkozoznak fel, mert így lehetetlen rendesen vezetni a tárgyalást. Most Körösi Sándor képviselő ur fog szólni.

Körösi Sándor abban, hogy ő is, aki csak nagy ritkán jár színházba, hozzá szól a tételhez, élénk czáfolata annak, hogy a színház művészetével nem foglalkoznak eléggé. A színészet magyar irányra mivélésére fektet sulyt a azt tartaná helyesnek, ha a magyar zenét kultiválnák, ahelyett a réztányért és a nagy dobos kultiváljuk. Mert lehet e szebben szerelmet vallani, mint e nótával: Nem anyától lettél, rózsafán termettél. (Zajos derűtség.) Azt sem helyesli, hogy a magyar operában beszélnek talianul, lengyelül és magyarul és még is megértik egymást. (Viharos derűtség.) A leendő intendans szivlelje meg ezeket. (Derűtség.)

Pázmány Dénes régi themáját eleveníti föl, azt, hogy az opera subvenziója rengeteg nagy s ennek fejében nem kaptunk ugyszóiva semmit, pedig 10 év alatt 6 milliónál többet fordítottunk az operára. Azt tartja, hogy operát miniszterium nem kezelhet. Ha nem hiszik el neki, hát utal az opera történetére. Azonkívül ott van az operai igazgató, aki 18,000 frtot kap, olyan fizetést, aminőt Magyarország senki más. Ki hozzá nem tud magyarul, külföldön volt mindig és mégis megakarja reformálni a magyar zenét. Ez absurdum. Ha Visontai panaszkodik az orfeumok ellen, érti, de azt nem érti, hogy Visontai miért nem érti ezeket az állapotokat. A magyarazata annak egyszerűen az, hogy nem elég a színház s a publikum csak más híján megy orfeum féle helyekre. Végre a vidéki színészetet ajánlja a ház figyelmébe, amelyet nevétségesen kis mértékben honorálunk, holott pedig ennek a vidéki színészetnek megbecsülhetetlen hivatása van. (Helyeslés balfelől.) A kolozsvári színházat ajánlja a miniszter figyelmébe, amely ma holnap összedől. (Helyeslés.)

Hegedüs Sándor a kolozsvári nemzeti színház ügyét a maga részéről is csak a legmelegebben ajánlja a kormány figyelmébe és kéri, hogy a színház államosítási ügye milyen stádiumban van.

Horváth Gyula helyesli Hegedüs felszólalását. Egyben felel Fenyvessynek, aki vele szemben a mai regimet védelmezte. Szóla nem támadott személyeket, csak az állapotokat tárta fel, úgy, amint az a maguk valóságában előttünk állanak. A személyes vonatkozásokat ő csak hatványosnak tartja a színházakra, így tehát annál kevésbé eshetett ő ilyen hibába. Egyébként ha már intendánsokról van szó, megjegyzi, hogy az intendánsoknak más hasznát nem látjuk, minthogy azokból rövid idő múlva titkos tanácsosok lesznek. De ennek nagy az ára, és ha már kell titkos tanácsosokat csinálni, van annak olcsóbb módja. (Derűtség.) De ez mind mellékes, annyira, hogy ilyen kérdésekkel nem lehet összekötni a színházak nemzeti szempontból fontos ügyével. A tételt megszavazza. (Helyeslés.)

Hieronymy Károly belügyminiszter az elhangzott szavakkal szemben konstatálja, hogy a nemzeti színház jövedelme folyton szaporodik, ami annak bizonyossága, hogy nincs hanyatlás. (Helyeslés.) A kolozsvári színházra nézve megjegyzi, hogy az államosítás pénzügyi szempontból késik, és reméli, hogy amit tehet pénzügyi tekintetből, ez a kérdés is nemsokára dülőre jut. (Helyeslés.) A vidéki színészetet illetőleg megjegyzi, hogy a kül-

öld példája is azt igazolja: a vidéki színészetet első sorban maguk a vidéki városok támogatták. A rendelkezésre álló 1000 frtot legfőképpen arra fordíthatja, hogy segítsen egyes társulatokat, amelyek nemzeti vidékeken nehézségekkel küzdenek. (Helyeslés.) Az operáról szólva legnagyobb bajnak azt tartja, hogy az intendánsok folyton változnak. (Helyeslés.) A tételt megszavazták.

A közegészségügyről

Papp Samu az egészségügyi kérdéseket veti fel és ezek kaposán a gyógyszerumról szól, amelyről ma még korai végleges ítéletet mondani.

Budapest, november 22. (Haját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Ülés végén Veszter Imre interpellált a ragadós tüdőlob tárgyában.

Festetich miniszter a kormány szigorú eljárását a járvánnyal szemben azzal igazolja, hogy sok, e járvány által lépett helyütt titkolják a járványt.

A választ tudomásul veszik.

IDÓJÁRÁS.

Légyemés: reggel 7 órakor 778.6 milliméter, délután 2 órakor 772.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 0.1, délután 2 órakor C° + 3.2. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EK. 2. délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 23. —

Változó fe hőzet. — Hűvös. — Jelentékeny csapadék nélkül.

HIREK.

November 23. Péntek. Róm. kath. naptár: Kelemen. — Protestáns naptár: Kelemen. — Görög-keleti naptár (november 11.): Menna. — A nap két 7 óra — perczkor, nyugszik 4 óra 1 perczkor.

Szabadságharcol emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Városi kölcsön magánosoknak. Aradváros köztörvényhatóságának pénzügyi albizottsága tegnap délelőtt ülésezett Bund Henrik városi főszámvevő elnökle mellett. Az ülésen egy igen fontos ügyet tárgyaltak: városi kölcsönök kiutalványozását magánosok részére. Sok aradi háziur nincs abban a helyzetben, hogy sajátjából, minden megerősítés nélkül fedezhesse azon kiadásokat, melyekkel a csatornázási és vízvezetési csöveket bevezethessék. A tegnaptartott pénzügyi albizottság ülésén bemutatták és meghatározták a kölcsönzés módozatait. Holnap délutánra van egybe hívva fél hatra maga a pénzügyi bizottság, hogy meghallgassa és szentesítse az albizottság javaslatait a kölcsönökre vonatkozólag.

— A Wenckheim-családról. A Wenckheim-család uradalmi tudvalevőleg Aradmegyében és az Alföldön vannak és csak néhány év előtt vette át a mosonmegyei lébény-szent-miklósi uradalmat Wenckheim Frigyes gróf. A 1600 holdas uradalom e rövid idő alatt úgy mező-, mint ipargazdasági tekintetben nagymérvű beruházásával hatalmasan fellendült. Az okszerű gazdálkodás és okos befektetések nemcsak az uradalom értékét emelik, de kihatással vannak a vidék mezőgazdasági haladására és a megélhetési viszonyok javításához hozzájárulnak. Mindesen szempontokból örömmel látja a környék a gróf uradalom gyors és biztos alapu felvirágzását. — Még csak egy óhaja volt a vidék lakosságának, a család huzamosb ott tartózkodása, de a jövő évre ez is teljesül. — Most dolgoznak

nyugyan az uradalmi kastély díszes berendezésén, mert a jövő év tavaszán Lébény-Szent-Miklóson telepedik le a fiatal Wenckheim Krisztina grófnő és akkor már férje, Széchényi gróf. A mult héten nyílt meg az uradalmi telefonhálózat, mely a központtal 19 tányát köt össze, a hálózat hossza 51 km. Az uradalom ipartelepeit folyton fejlesztik és újabb beruházások, mező- és ipargazdasági újágak felkarolásával élénkítik a község és környékének forgalmát. — A héten az uradalom összes területein megkezdtek a hajtóvadászatok, a melyeket hetenként kétszer tartanak. Az uradalmat Rimler igazgató, a család régi tisztje, kezeli azon idő óta, a melyben felvirágzásnak indult.

— Az aradi vértanúsobor vasrácsáról, illetve a pályatervek elbírálásáról ezeket a gunyoros sorokat írja tegnapi számában a „Pesti Hirlap“. Említettük annak idején, hogy az aradi vértanúsobor körülkerítéséhez szükséges vasrács rajzára terv-pályázatot irtak ki 150 frt első, 100 frt második és 50 frt harmadik díjjal. A pályázat sorsa immár eldőlt; beérkezett összesen husz darab pályaterv, köztük számos budapesti építész és műipar terén képzett művész műve. Az alighanem kivétel nélkül aradi lakósból álló kilenc tagu bizottság egyhangu ítélete aradi pályázók mellett döntött, amennyiben az első és második díjat Stoll Béla aradi műlakatos és a szerény harmadik díjat Tabakovits Emil aradi építész és ipariskolai tanár nyerte el. Kötelességünk szerint fölhívjuk Budapest építészeit és műiparosait, hogy tökéleítsék művészetüket, nehogy még sokáig alatta maradjanak az aradi kollegák művészi színvonalának!

— Diploma-publikálás. Rozsnyay Kálmán, Rozsnyay Mátyás ismert aradi gyógyszerész fia, most adta be gyógyszerészdiplomáját publikálás végett a polgármesteri hivatalba. A rokonszenves fiatal gyógyszerész ez idő szerint atya gyógytárában működik.

— Levizsgázott községi jegyzők. Tegnapelőtt kezdődtek meg a megyeházán a községi jegyzői vizsgák. Az írásbeli feladványok elkészítése után, tegnap a szóbeli vizsgálatok elé bocsátattak a vizsgázók. A tizenkét jegyző jelöltet két bizottság vizsgáztatta, még pedig Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán és Dálnoki Nagy Lajos főjegyző elnökle mellett működő vizsga bizottság. A végleges eredményt este hat órakor mondták ki, mely szerint községi jegyzőknek képesítettek a következők: Argyelán Miklós, Rózsa Dezső, Markovics József, Muzsai Géza, Guy Miklós, Argyelán Mózes, Hofbauer János, Lacza Béla, Papp Sándor, Takács Gyula és Lacza Gyula.

— Parecz István ravatalára a városi vámszedők is helyeztek koszorut. Az összegyűjtött pénzből azonban, melyből e koszorut vették, fennmaradt még 5 frt. Ezen összeget most átadták Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármesternek, hogy fordítsa az árvaház alaptőkéjének gyarapítására.

— Örvendetes hír. A néhai és ugyancsak rossz emlékü Csabai népbank, mint lapunk előbbi közléséből ismeretes, a betevőknek tíz százalékot visszafizetett még tavaly. Most ujabb annyi követelést hajtott be a tömeggondnok, hogy a betevők ujabb ismét 10 százalékot fognak kapni pénzükből. Nem lehetetlen azonban, hogy részükre még harmadik kifizetés is történik és pedig 2 százalék, így összesen a betevők 22 százalékkal fognak kártalaníttatni. Ez a hír bizonyára Aradon is sokakat fog kellemesen érinteni.

— Harczászati czéllövészet. A csász. és kir. 33-ik gyalogezred parancsnokságától vett értesítés szerint ez ezred legénysége folyó hó 26-án a csálai erdőben harczászati czéllövészetet fog tartani. Mivel a lövészet éles golyókkal történik, a kapitányi hivatal lapunk utján is figyelmezteti a közönséget, hogy a mondott

napon az erdőbe való meneteltől büntetés terhe alatt tartózkodjék.

— Gyakori lopások az állomáson. Az aradi vasúti állomáson a lopások szinte napirenden vannak. Rövid idő alatt egymásután ötször fordult elő betöréses lopás az állomáson. Ennek jórészen maga a vasúti felügyelőség az oka, mivel nem fordít elég gondot a felügyeletre. A nagy állomáson mindössze két éjjeli őr van, kik közül az egyik egész öreg ember, míg a másik kissé hülye. Tegnap több kocsi, illetőleg leplombozott waggont törtek fel, hanem csodálatos, nem vittek el semmit. A feltöréssel három ember, ugymint Gál Gyula, Bórea Sándor és Glugopolszki János van vádolva. Mindedig rábizonyítani semmit sem lehetett a három vádlottra, miért is szabadon lettek bocsátva.

— Lelkés, a ki nem akar temetni. Érdekes határozatot hozott a belügyminiszter legközelebb egy sajtószertű ügyben, mely tulajdonképen románok által lakott községeink egyikének nyugalalmát meglehetősen fölzavarta. A községbeli görög-katol. lelkészt, azért, mert megtagadta egy halott eltemetését, a mi le nem fizetik neki a funkciójáért járó illetményeket, a főszolgabírói és alispáni ítéletek huszónöt forint pénzbüntetésben, nemfizetés esetére ötnapi elzárásban marasztalták el. A belügyminiszter felülvizsgálván a megfélebbezett ítéletet, fölmentette a lelkészt a terhére rótt kihágás vádjára és jogkövetkezményei alól a következő megokolással:

A megejtett vizsgálatból ama körülmény, hogy a holttestnek kellő időben való eltemetése a panaszolt lelkész által meggátoltnak volt, ki nem tűnik; a vizsgálati iratok szerint a holttest a lelkész közbejövetele nélkül ugyan, de részéről minden gátló intézkedés vagy cselekvény nélkül még a halálhozást követő napon is így kellő időben tényleg eltemettetett, valamint hogy a vádlott lelkész az eltemetést tulajdonképen nem is tagadta meg, hanem csak a neki járó illetmények megfizetésének feltételéhez kötötte. A lelkésznek panaszolt eljárása továbbá a község egészségügyre hátrányos következményekkel nem járt, így a lelkésznek azon viselkedése, melylyel a holttest eltemetését az illetmények előleges le nem fizetése miatt nem teljesítette, kihágást nem képez, hanem egyházfegyelmi uton megtorlandó eljárásnak képezheti tárgyát.

— Halál az olajmalomban. Herkaján Mihály kilencz éves ó-szentannai fiúcska — mint levelezőnk írja — a napokban ellátogatott az ó-szentannai olajmalomba. Ott oly közel ment az egyik henger vízszintesen működő rudjához, hogy az leütötte még pedig oly erővel, hogy pár órai kintlódás után meghalt. Az ügyben a vizsgálatot megindították.

— A falurossza. Szemlakon — írja levelezőnk — a község lányai Gildorf Konrádot tartják legderékabb legénynek. Gildorf ur ki is érdemelte a falurossza nevet. A minap Hudy István korcsmájában mulatván, széles jó kedvében az összes ablakokat beütötte, az ajtót kiemelte sarkából, egy féltőglát a korcsmáros fejéhez vágott, aztán leütötte a lámpást az ablakon keresztül elmenekült. A derék legényt a korcsmáros bepanaszolta a járásbírósnál, mely bizonyára le fogja egy kissé hűteni a véréit.

— Az elszakított század-pénztár. Boszniában — különösen katonai körökben — nagy feltűnést kelt egy sikkasztási eset, a melynek szerencsétlen hőse M. A. a 26-ik gyalogezred egyik kapitánya. A kapitány kártyán eljátszotta századának pénzét s bár utóbb a kárt megérítette, rangvesztéssel lakott könnyelműségéért. Az esetről a következőket írják: A 26-ik. báró Pürker tábornagynagy nevet viselő gyalogezred 3-ik zászlóaljához tartozó lovag M. A. százados, ki Zvornikról a 11-ik századdal a szomszédos Lieberniczára volt áthelyezve, a múlt hónapban parancsot kapott, hogy Zvornikba vonuljon be. A százados szenvedélyes kártyás volt, elvesztette a század negyedévi élelmezési pénzét. Hogy ezt pótolhassa, kölcsönt vett fel egy Weisz nevű vállalkozótól, ki a Lipót-városból szakadt le Boszniába. Midőn Weisz megtudta, hogy a kap-

tány elmegy századával Lieberniczáról, fizetésre szólította fel. A kapitány azonban nem tudott eleget tenni a követelésnek. Erre Weisz fenyegetőzni kezdett s kijelentette, hogy ha a kapitány a meghatározott időre meg nem téríti adósságát, könyörtelenül feljelenti. A kétségbeesett százados most szüleikhez fordult, kik őt régebben kitagadták, mert egy ó hittű bosnyák leányt vett nőül. Ezek azonban tudni sem akartak az 1500 frt megtérítéséről! Ekkor végső menedékhez fordult, nejeinek szüleitől kért pénzt, hogy megtéríthesse adósságát. Örült vágtatásban lovagolt a rettenetes uton Főcsába, mialatt két lova dőlt ki alatta. Hiába a sikkasztó kapitányt még házokoa sem bocsátották be. Új határidőt kért tehát Weisztől, de Weisz hallani sem akart a halasztásról, hanem följelentette a Zvornikban állomásozó zászlóalj parancsnoknál, Udriczky őrnagynál. Természetesen azonnal elvették tőle a századot és fogságba helyezték, majd a tuzlai hadbíróshoz kísérték. Itt feltűnő gyorsan végzetek vele, mintán a százados kijelentette, hogy értékes ingóságaival fedezi a kárt és önként lemond a tisztis rangjáról. Az árverést csakhamar megtartották s az eredményből bőven fedezhették a kárt, illetőleg az 1500 frt adósságot. A szerencsétlen százados még az nap levetette az uniformist és pár nap múlva beadta kérvényét egy szerény boszniai postahivatalért! A könnyelmű százados szerencsétlensége annyira megtörte, hogy pár nap alatt teljesen megöszült.

— A ki visszavágyik a börtönbe. Kissé hihetetlenül hangzik, hogy olyan ember, aki, miután végigszenvedte a börtön minden keservét, kiszabadulása után oda megint visszavágyózik. Kuzmánovics Vászta szikviciozi lakos csak nem régebben került haza a szegedi börtönből, a hol gyilkosság miatt tartották csukva. A börtönben teljesen kitanulta a cipész mesterséget s egy kis összeg pénz is hozott haza magával. — Ezt a pénzt elitta s mikor a felesége ezért szemrehányást tett neki, annyira feldühösödött, hogy e kiáltással: Legjobb is lessem nekem vissza menni a börtönbe! rávetette magát feleségére és megfojtotta azt. A gyilkost átadták a rendőrségnek.

— Munkások párbaja. A pozsonyi patróngyárban halálos párbajt vívott két munkás, még pedig a gyár összes személyzete jelenlétében. Konrád Mihály és Kasztl Ernő régóta haragosak voltak s e napokban egy csinos munkásleány miatt ismét összetűztek. Konrád elhatározta, hogy élet-halál tusára kényszeríti ellenfelét. Tegnap reggel néhány pohárka pálinkát ivott s úgy ment a gyárba. Az udvaron épp eléje került Kasztl.

— Fogj követ és vedelmezd magad, mert én agyonverlek, kiáltott rá Konrád. — Egyikünknek halni kell!

Mindketten téglá után nyultak s miközben a többi munkások összegyűltek, egymásra rontott az ellenfél. Eleinte Kasztl rettenetes csapást kapott, de aztán egy féltőglával olyat vágott Konrád bal halántékára, hogy ez rögtön elbukott és szörnyet halt. Kasztl Ernőt a rendőrség az ügyességi börtönbe kísérte.

— Polgári házasság a délvidéken. Sustra temesmegyei község bírja, Szirbován Tódor meg sem várva a polgári házasságról szóló törvényjavaslat szentesítését, előre gyakorolja az abban előírt politikai jogokat. Hogy mennyire megértette a törvényjavaslat tendenciáját, annak fogamatosságát mindjárt saját unokáján hajtotta végre. Szirbován Tódor ugyanis 14 éves unokáját vadházasság útján összeházasította egy 18 éves suhaneccsal. A bírő ez alkalommal nemcsak hogy nyilvános körmenet megtartását és lakodalmi felvonulást engedélyezett, de megrendelte azt is, hogy az ünnepségeket a saját házában rendezzék. A járási főszolgabíró Szirbován bírót, ki a rossz példaadás által érdemelné tette magát a bírő tisztre, hivatalból felfüggesztette és ellene a fegyelmi eljárást elrendelte.

— Fogadásból újságelárusító. Londonban múlt kedden óriási feltűnést keltett egy furcsán öltözködött újságelárusító megjelenése. Ez az ember durva vitorlavászonból készült ruhát viselt, melynek egyes részeit csupán gombostűk tartották össze; viselkedése is elég feltűnő volt és különösen azon útköztek meg az emberek, hogy újságait suttogó hangon kínálgatta. A vitorlavászonból való ruha alól kifogástalan fekete öltözet

és hófehér ing látszott ki, ujjai pedig értékes gyémántgyűrűkkel voltak megrakva. Az utcai síhederek egész tömege kísérete ezt a furcsa újságelárusítót s közülök többen, különösen az igazi újságelárusítók, nem állhatták meg, hogy csipős megjegyzésekkel ne kísérjék legújabb versenytársukat. Időközönként betért az elegáns M o n i c o kávéházba, hol étvágyát és szomjúságát csillapította s a kávéház vendégei igen jól mulattak, mikor az újságelárusító a frissítő után fölkel s újságának tartalmát papagáj módjára lemorzsolta. Csakhamar kitudódott, hogy fogadásról volt szó. Az arany ifjúság néhány fiatal tagja arról vitatkozott, hogy mennyit kereshet meg egy újságelárusító naponként. Egyikük hatvan font fogadást ajánlott, hogy bizonyos számú újságpéldányt ad el egy nap alatt. A fiatal ember megnyerte a fogadást.

— Pályázatok. Levéltárnoki állásra Szolnok-Doboka vármegyénél decz. 10-ig; albirói állásra a püspökladányi járásbírósnál 14 nap alatt; jegyzői állásra az ipolyvári törvényszéknél 2 hét alatt; hat gyakornoki állásra a szegedi ítélőtábla kerületében 15 nap alatt; végrehajtói állásra a nagybutyini járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a mező-turi járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a hajdusoboszlói járásbírósnál 14 nap alatt.

GYÁSZROVAT.

Némethy Károly. †

(1880—1894.)

Az aradi tanítói kar egyik veterán tagja, Némethy Károly községi iskolai tanító, mint őszinte résztvevő értesülünk, munkás életének 64-ik évében tegnap hosszas betegség után elhunyt.

A megboldogult teljes mértékben birta nemcsak kartársai és tanulóit, hanem a község becsülését, szeretetét is. Becsülték benne az ambiciózus nevelőt s szerették, mint szerény modoru, józanul gondolkozó tisztos polgárát a városnak.

Halálhíre bizonyára élénk részvétet fog kelteni széles körökben s ismerősei, kartársai és volt tanulóit sokszor fognak visszaemlékezni arra a derék, kedves öreg urra, az aradi tanítói kar érdemeiben gazdag Nesztörára, ki most ravatalon fekszik.

Életrajzát az alábbiakban vázoljuk:

Némethy Károly Budapesten született, 1830. január hó 30-án. A gymn. VI. osztályát 1848-ban elvégezvén, a szabadság mozgalmában ugyanazon évben anyában kezdett résztvenni, hogy az egyetemen felállított haditanodának rendes tanulója legyen. Görgeynek az alföldre történt visszavonulása alkalmával a hadiskola több tanulóival Debreczenbe menvén, ott a bécsi legióba soroztatott, melylyel a szolnoki, kápolnai, isaszegi és több kisebb csatában és Budavár ostrománál volt jelen. A szabadságharoz leverése után büntetésül besoroztatott, és pedig az akkor Bécsben állomásozott Wasa-ezredhez, honnan azonban 1853-ban mint számvivői-segéd elbocsátását nyerte.

1853-ik évi októberben a nevelői pályára lépett. Először 1853—1857-ig Magyar-Kanizsán dr. Freund-nál, aztán pedig 1857—1858-ban Arad Szt.-Mártonban Mitter dr. fia mellett. 1858-ban Aradra jött és Rottler János reáltanodájában és Heeger János leánynevelőintézetében kapott állást, azonkívül a francia, angol és német nyelvekből adott magánoktatást; végre 1868-ban aradvárosi községi tanítóvá megválasztván, e minőségben nagy buzgalommal és ügyeszeretettel működött, míg nem a betegség ágyba nem döntötte s az ősz tanító jobb hazába nem költözött.

Egész generációkat nevelt fel, s kik már meglelt férfiak s a kik szeretettel emlékeznek vissza a mindenkor derék, becsületes tanítóra.

Némethy Károly nagy sikerrel működött az irodalom terén s mint több modern nyelv alapos ismerője, igen sok becsesebb idegen tanulmányt, regényt és novellát ültetett át nyelvünkre. Dolgozott a helyi lapokba is, állandóan. Hol egyik, hol másik ujságban látott napvilágot egy-egy sikerültebb fordítása. A Revue de deux monds-ból lefordította 1873-ban a „Boiszy László“ című regényt, majd „Hedvig esküvője“ czímen egy beszélt;

1874-ben „Egy ifjú hölgy regénye” és „A párisi járdataposók” regényeket; végre ugyanazon évben németből az „Antoinette” című rajzot. A „Fővárosi Lapok” 1874-ben „Veiasquez és Murillo” című, franciaiból fordított beszélyt hozták. Pár év előtt megírta a 13 aradi vértanú történetét, versekben. A jótékony oázisra kiadott füzetkét az október 6-iki ünnepeken még ma is árusítják.

Arad társadalmi, kivált egyleti életében tevékeny szerepet vitt a megboldogult. Mint az „Aradvidéki Tanító-egylet”-nek hosszú időn át volt első alelnöke, pártatlan buzgalommal intézte el az egylet és kartársainak különféle dolgát. Az aradi honvéd-egyletnek szorgalmas jegyzője, az első aradi önkéntes tűzoltó-egyletnek pedig lelkes titkársa és segédtisztje, majd jegyzője volt.

Nyugodjék békében!

A halálozásról a következő gyászjelentéseket vettük:

Ösv. Némethy Károlyné szül. Prattner Ida saját, egy leánya Vilma, férjezett Péczely Elekne, veje Péczely Elek, főszolgabíró, s ezek gyermekei, testvére Prattner Etel, valamint számos rokonai és jóbarátai nevében is mély fájdalommal tudatja forrón szeretett férje, illetőleg édes apa, apó, nagyapa és rokon Némethy Károly, Arad szab. kir. városi elemi iskolai tanítónak, folyó évi november hó 21-én éjjeli 12 órakor, életének 65-ik és boldog házasságának 36-ik évében, hosszas betegesedés után történt jobblétre szenderültét. A boldogult hült tetemei nov. 23-án, délután 3 órakor fognak Szent-István-utca 1. sz. a. házból a helybeli. róm. kath. sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyászmise áldozat november 24-én délelőtt 8 órakor fog a t. Minorita-atyák templomában a Mindenhatóknak bemutatni. Béke poraira! Arad 1894. november 22-én. Limbeck János első m. kir. érczokorsó-gyár és temetésrendező vállalat Aradon.

Arad, szab. kir. város községi elemi iskolai tanító-kara fájdalmas szívvel tudatja, hogy szeretet kartársuk, nesstoruk, Némethy Károly, Arad sz. kir. város községi elemi iskolai tanító, a nevelés- és tanításiügynek városunkban 26 éven át fáradhatatlan munkásságban töltött életének 65-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi november hó 23-án pénteken délután 3 órakor fognak a Szent-István-utcai 1. sz. házból örök nyugalomra helyezettetni. Kiszérje, drága Kartárs utolsó, hosszú utadat azoknak a fájdalmas részvéte, áldása, kiknek zsenge szívébe becsapagott az igaz, jó és szépnek magasztos eszméit, s a kik megismervén, tisztelettel és szeretettel viseltettek mindenha irányodban. Nyugodjál békében! Aradon, 1894. november 22.

MULATSÁGOK.

(=) A polgári jótékony nőegylet estélye. Az aradi polgári jótékony nőegylet, mint már jeleztük, december hó 1-én a „Fehér Kereszt” szálloda emeleti nagytermében társas estélyt rendez. Ezzel az estélylyel nyílik meg hivatalosan az idei bál-szezon s így természetesen találjuk, hogy városzerte igen nagy iránta az érdeklődés. A rendezőség lázas munkával buzgálkodik azon, hogy az estély sikerét biztosítsa. Lesz cigányzene, katonazene s bizonyára fesztelen, kedélyes hangulat is, hogy megemlegessék az idei első estélyt, a kik részt vesznek benne.

(=) Katalin táncvizsga. Mikalcska községben az újonnan szervezett magyar tanuló községi iskola javára f. é. november hó 24-én a Weizel-féle vendéglőben Katalin táncvizsgát rendeznek. Belépti-díj: férfiaknak 50, nőknek 30 kr. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

November 23. (Péntek) Madame Sans Gêne (Szókimondó asszonyoság) vigjáték, előszőr.
November 24. (Szombat) Madame Sans Gêne, (Szókimondó asszonyoság) vigjáték, második or.
November 25. (Vasárnap) Déután: A madarász, operette. Este: Gróf Monte Christo, dráma.

* Opera Aradon. Leszkai András aradi színigazgató tudvalevőleg a budapesti operához fordult támogatásért a színházánál szervezendő rendes opera-előadások érdekében. E kérelmével behatárolt és nagy jóakarattal foglalkozik a mosani vezetőség. Leszkai azonban addig is, míg a kért támogatásban részeseül, ambícióval foglalkozik operai repertoireja tökéletesítésével s e ozéából három évre szerződtette Nádor Irént, a zeneakadémia végzett növendékét, kinek szép alt-hangja vendégtörlépése alkalmával föltünést keltett. A fiatal művész első deput-je Carmen lesz.

* Somló Sándor premierje. Somló Sándor „Fra Girolanio” című öt felvonásos szomorujátékát, melyet az Akadémia a Teleki díjjal jutalmazott, februárban mutatják be a nemzeti színházban.

* Morini Elena k. a. hirneves énekesnő és Bittó Augusztus jeles szongoraművész követhető műsorral fogják magukat az aradi közönségnek bemutatni. 1. Beethoven: Sonata D moll 31. mű, 2. szám, Bittó Augusztus urnő. 2. Mascagni Pietro: „Nagy Aria” „Bantzan” operából énekl. Morini Elena urnő. 3. a) Chopin-Liszt: Chant polonaise (5.) b) Chopin: Walzer E-moll. c) Wagner-Bras-siu: Niebelungokból „Feuerzauber” d) Sauer: „Echó de Vienne”, Valse de Concert Bittó Augusztus urnő. 4. Franz Norbert: Im Herbst Guglielmó: La camelia F. Florimó: Luisella. Paoi Tosti: Parler de mort n'est pas mourir énekl. Morini Elena urnő. 5. Liszt F.: 2. sz. Rhapsodia, Bittó Augusztus urnő. Helyárak Kórszék 2 frt, számozott szék 1 frt 50 kr. belépti jegy 1 frt. Jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* Az „Ország Világ” régi, általánosan elismert jó hírnevét mostani (47.) számával is fényesen igazolja. A legművészibb kivitelű képek s becses szöveg teszik ezen számát is kiválóan élvezetessé. Ezek közül említjük első sorban a nagyhatású „Cremonai hegedűs” opera-szerzőjének, Hubay Jenőnek művészi kivitelű arcképét s ami e számot egytelenné teszi a maga nemében: Hubay Jenőnek egy, művészi emlékeiből merített, külön az „Ország Világ” részére írt érdekes cikkét „Két órával a hangverseny előtt” címmel. Érdekes regény rendkívül élvezetes cikkek, (Mikszáth Kálmántól, Thaly Kálmántól, stb.) novellák, elbűsölések gazdagítják e számot, melynek pompás képeivel semmiféle képes lap sem vetekedhetik. Előfizetési ára pedig e hetenkint megjelenő s minden magyar család asztalának díszét képező lapnak, legolcsóbb, negyede 2 frt, félre 4 frt, egész évre 8 frt. Mutatványszámokat egy levelezőlapon beküldött kérésre ingyen küld az „Ország-Világ” kiadóhivatala, Budapest V., Hold utca 7 sz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hamis bukás. Egy, már tizenkét év előtt történt hamis bukás ügyét tárgyalták tegnap délelőtt az aradi kir. törvényszék második büntető tanácsa előtt. Fuchs Katalin aradi kereskedő volt hamis bukás miatt vádolva és vele együtt Fuchs Adolf, ki ebben segédkezett volna néki. A tárgyalás folyamán nem lehetett beigazolni Fuchs Adolf bűnös segédkezését a hamis bukásban, miért a törvényszék őt felmentette. Fuchs Katalint azonban, kinek üzleti könyveit nem találták rendben hamis bukás vétségéért 50 frt pénzbüntetésre ítélték.

§ Váltóhamisítók. Tóth István és neje az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár kárára négy rendbeli váltón négy aláírást hamisítottak. Ügyük tegnap került tárgyalás alá a szegedi büntető törvényszék előtt, hol mindketten beismerésben voltak. A törvényszék a megtartott végtárgyalás után Tóth Istvánt, ki a négy váltó közül háromat hamisított: egy évi, feleségét pedig fél évi börtönre ítélte.

TÁVIRATOK.

Wekerle és Bécs.

Budapest, november 22. (Saj. tud. táv.) A lapok tele vannak hírekkel, hogy Wekerle Bécsbe megy. Mint e hírekkel szemben értesülünk, Wekerle egyáltalán, legalább egyelőre nem szándékozik Bécsbe menni. Ezt a hirt leginkább azok közlik, amelyek

óhajtának ha Wekerle Bécsbe menne, mert így ismét zenghetnének melódiákat a presszióról és hasonló dolgokról. Ezt a szolgálatot pedig Wekerle nem hajlandó megtenni az illető újságoknak és az újságok mögött álló uraknak.

Ellenben valószínű, hogy a miniszterelnök föl megy Bécsbe a jövő héten, még pedig fölmege folyó ügyek miatt, amelyekről legfelsőbb helyen referálnia s a melyeket elintézni kell.

A függetlenségi párt és — Busbach.

Budapest, november 22. (Saj. tud. táv.) A debreczeni botrányból kifolyólag a szélbal bizonyos elemei egy második botrányt terveztek Busbach tegnapi beszéde miatt, melyben nem csak a debreczeni botrány, de egyuttal a függetlenségi párt ellen is volt támadás. Az ideának szószólója Mülek Lajos volt, aki azonban, a heves akció dacára sem tudott a pártban többséget szerezni ennek az ideának. És nem az volt az igazi oka annak, hogy a függetlenségi párt többsége ellene nyilatkozott Mülek indítványának, amit a lapok megírtak, hogy t. i. a miniszterek válasza egészen korrekt volt. Hiszen az is igaz, de a fő ok más. A párt többsége azonban abban a nézetben volt, hogy kár lesz a debreczeni botrányt még tovább is napirenden tartani. E pár nap alatt, a mig napirenden volt, úgy is eléget ártott a függetlenségi pártnak, amelynek belső viszonyai egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy ennek a botránynak odiumaival tovább is birkózzék.

Ez az igazi ok.

A holnapi ülés.

Budapest, november 22. (Saját tud. táv.) Holnapra élénk nemzetiségi vita várható, Serbán Miklós már kijelentette, hogy beszélni fog. Kivüle azonban számosan fognak szólni, és így élénk napnak nézünk elébe.

Csaky Albin gr. mandátuma.

Brezsnóbánya, nov. 22. (Saj. tud. táv.) Csaky Albint 876 szavazattal képviselővé választották. Ellenfele Czeczbauer 66 szavazatot kapott.

Főispáni beiktatás.

Sopron, november 22. (Saj. tud. táv.) Szokatlan fény pompában folyt le Simon Ödön főispán beiktatása, mely 25 éves megyei szolgálati jubileumával volt egybekötve. Az ünnepségek a benczések templomában kezdődött, veni sanctéval s a misét Zalka püspök szolgáltatta fényes segédlettel. A mise után a megyeházban diszgyűlés volt, melyen Baditz Zoltán főjegyző üdvözölte a főispánt. Utána Kimer csornai prépost és még többen üdvözölték. A kaszinóban bankett volt 500 terítéssel, melyen számos felköszöntőt mondtak a főispánra.

Égő gyár-telep.

Zimony, november 22. (Saj. tud. táv.) A Godjevacz testvérek gyára az éjjel óta lángokban áll; a részletek hiányzanak.

Elítelt rablógyilkos.

Pécs, november 22. (Saj. tud. táv.) A törvényszék Feld János kocsiist, ki júliusban Graf Anna özvegyet lakásán közel fejbe vágta, majd nyakát elvágta és 3000 frtot elrabolt, élethossziglani fegyházra ítélte.

Megkéselt rendőr.

Bécs, november 22. (Saj. tud. táv.) Floridsdorfban mult éjjel két suhancz megtamadott egy rendőrt, kit késszurásokkal sulyosan megsebesitettek, ugy hogy alig marad életben. A tettesek eddig ismeretlenek. A rendőrség azt hiszi, hogy a merénylők anarkisták.

A kolera.

Lemberg, nov. 22. (Saj. tud. táv.) A belvárosban ujabban 2 kolera eset merült fel. Midőn a betegeket a barakkorházba akarták szállítani, az elszállításnak a tömeg ellene szegült, miért is a hatóság beavatkozása vált szükségessé.

Columbus-reliquiák.

Madrid, november 22. (Saj. tud. táv.) Egy Columbus-reliquiákkal Eszakamerikából megérkezett gőzös Kadixban horgonyt vetett. A régiségek nagy értéket képviselnek.

Az orosz birodalmi kancellár.

London, november 22. (Saj. tud. táv.) Lobanov Rostowsky herczeg, bécsi orosz nagykövetet legközelebb kinevezik orosz birodalmi kancellárrá.

Eltölt kém.

Róma, november 22. (Saj. tud. táv.) San Remoban Romani kapitányt kémkedés miatt 14 havi fogságra és 1200 lira pénzbüntetésre ítélték.

Az eltűnt dinamitos kocsi.

Róma, november 22. (Saj. tud. táv.) A dinamittal megrakott és katonai fedezet alatt szállított kocsi eltűnése itt is nagy feltűnést keltett. A hadügyminiszterium ez ügyben szigorú vizsgálatot indított, de az eddig beérkezett jelentések szerint azt hiszi, hogy a fedezetet alkotó katonák a kocsi eltűnésében még kiderítendő okból maguk is részesek.

A japán-kínai háboru.

Yokohama, november 22. (Saj. tud. táv.) A kínai hajóraj rálovöldözött a Port-Arthurba nyomuló japán csapatokra, mire iszonyu harc fejlődött ki a kínai hajók és a japán hajóraj között. A harc kimenetele ismeretlen.

Hiroshina, november 22. (Saj. tud. táv.) A kínai kormány a béke feltételek egyik pontjául 100 millió tael kárpótlást és a hadiköltségek fizetését felajánlja.

KÖZGAZDASÁG.

A vámilletékeknek esztben történő fixtésénél vagy biztosításánál, a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlék 1894. évi deczember hóra huszonnégy (24) százalékban állapított meg.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthető:

A magyar királyi államvasutak igazgatósága által a 1895. év folyamán összegyűlt különféle anyagok eladása iránt kibocsátott pályázati hirdetmény. (5455. szám.)

A m. kir. államvasutak gépgyára igazgatóságának pályázati hirdetménye az 1895 évben szükségesül különféle fűrészelt faanyag szállítása tárgyában, (5496 szám.)

Budapesti áru és értéktőzsdé.

Gyenes és Balog czélg jelentése.

Budapest, november 22.

Gabnaüzlet: Buzát ma igen gyengén kínáltak, a vételkedv igen tartózkodó volt, az irányzat osendes maradt, elkelt 1000 mm. gyengén tartott napiárakon. Eladások:

Table with columns: Tiszavidéki, Pestvidéki, Fehérmegyei, Felső-tiszai, Zab. Columns include quantity in mmazza, kilograms, and price in forint.

Határüzlet: Amerikából érkezett lanyhább jegyzésekre nálunk is lanyhábban indult az üzlet buzában s a gyenge üzletmenet következtében így maradt is. Tengeri szinten lanyhán indult, s a tartózkodó vételkedv s csekély üzlet mellett lanyhán zárt is. Zab és rozs igen gyengén kerestetett ezért 1-2 krral meglanyhultak.

Zárul 11 órakor

Table with columns: Buza márczius-április 1894, Buza szeptember-október 1894, Tengeri május-június 1894, Tengeri őszre, Zab márczius-április 1894, Zab őszre, Káposztarepoze.

Külföld: New-York: buzára 1/8-1 tengerire 1/4-5/8 lanyhább. Chicago: buzára 1-1 1/4, tengerire 1/8-1/2 lanyhább, Páris tartott, Liverpool változatlan, London csendes.

Ertéktőzsdé: A tegnapi tetemes ellanyulás után ma valamivel szilárdabban indult az üzlet, míg később külföldi gyengébb jegyzésekre, s kedvezőtlen politikai hírekre tetemes lanyulás állott be, melyet zárlat felé ismét szilárdabb irányzat váltott fel az élénkebb vásárlásokra.

Zárul 11 órakor:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, Rima-Murányi, Déli vasut.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi nov. hó 21-én. Fizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Óreg nehéz (páronkint 400 kilgron felüli sulyban) 42.-43. krig. Óreg közép (páronkint 300-400 kilogramm sulyban) 42.-43. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilgron felüli sulyban) 43.5-44 krig. Fialat közép (pkint 251-320 kilogr. sulyban) 44.-44.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilgr. terjedő sulyban) 44.-44.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilgron felüli sulyban) 42.-43. krig. Közép (pkint 220-280 kilgr. sulyban) 43.-43.5 krig. Könnyű (pkint 220 kilgrig terjedő sulyban) 43.-44. krig. Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilg. felüli sulyban) 42.5-43. krig. Közép (páronkint 220-260 kilgr. sulyban) 42.5-43. krig. Könnyű (páronkint 220 kilgrig terjedő sulyban) 41.5-42.5 krig. Sertéslétszám 1894. nov. hó 19-én volt készlet 161,117 darab. 1894. nov. hó 20-án felhajtatott: 3522 darab. 1894. nov. 20-án elszállított 1159 drb. 1894. nov. 21-én maradt készletben 163,480 drb. - A fizott sertés üzletirányzata: Lanyha.

Szeszüzlet.

November 22.

Mai jegyzéseink: Készaru nagyon nyers szesz 62.50, kicsinyben 53.- hordó nélkül per 100 liter 1/8 beleszerve 55 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. november 22.

Table with columns: Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar ezüst 4 1/8%, Magyar keleti vasut 1876., Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyerevény-sorozatgy kölosön, Tiszaszabályozási és szegedi kölosön, Osztrák papírjárdék, Osztrák járadék ezüst, Osztrák járadék arany, Korona járadék, 1860-ki államsorsjegyek.

Budapesti gabnatőzsdé.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. Budapest, november 22. d. n. 5 óra.

Table with columns: F, a, j, Irányt, 100 klg. ár. Rows include Buza bányási uj, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza fehérmegyei, Buza bácskai, Rozs uj, I-od rendű, Rozs uj, II-od rendű, Arpa takarmány, Arpa égetni való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bányási, Tengeri másnemű, Káposzta-repoze bányási, Köles, Buza szept.-okt., Buza márcz.-ápr., Buza máj.-jun., Rozs szept.-okt., Tengeri júl.-aug., Tengeri aug.-szept., Tengeri októberre, Zab márcz.-ápr., Zab szept.-okt., Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.

VIZJELZÉS.

1894. évi november hó 22-én reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén.

Table with columns: Észlelési állomás, Hőmérséklet, Időjárás, Vizállás, Ágymagasság. Rows include Branyicska, Arad, Makó, Szeged, Gyoma.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1894. november 22.

A. m. kir. folyammérőki hivatal.

Aradvárosi

Evadberlet 52. szám.

színház.

Havibérlet 12. szám.

Pénteken, 1894. november 23-án

A szokimondó asszonyosság.

(Madame Sans-Gené.)

Színmű 1 előjáték és 3 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Fáy J. Béa és Makó Lajos.

SZEMÉLYEK:

Table with columns: Személy, Személy. Rows include Napoleon, Lefebvre maréchal, Katrin, neje, Fouché, Mária Karolina, Elis, Meiserg, Szavari, Depreaux, A rovigoi hercegné, Bulow asszony, Brigode, Jardin, Jasmin.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

November 22.

Vass szálloda: Schulhof M. kereskedő, Bécs. Ferenczi Mária kereskedő neje, Budapest. Engel Adolf kereskedő, Bécs. Fridmann Gyula, Nagylak. Ulrich Károly kereskedő, Bécs. Báró Dittfurt igazgató, Zaránd. Hoffmann M. kereskedő, Budapest. Klement József igazgató, Petrozseény. Zucker Adolf kereskedő, Ternova. Stern Mór kereskedő, Brunn.

Három Király szálloda: Angelia Tivadar úgynök, Talpas. Takács Gyula segédjegyző, Ménos. Braun Mór kereskedő, Péoska. Gombár József kereskedő, Zalatna. Vinkler János gazdatiszt, Seprős.

Arany Kulcs szálloda: Papp Tódor jegyző, Ó-Szt. Anna. Nagy Miklós gazdálkodó, Borosjenő. Dr. Neumann Mihály ügyvéd, Világos. Major Gyula vendégfogó, Borosjenő. Wanyek Mihály kályhamester, Bécs. Czach József kereskedő, Lippa. Kiss Lajos tanító, Tornya. Takács Gyula segédjegyző, Ménos.

Vasúti szálloda: Váradi Török Tamás únkentes, Dézna. Engels Márton papirgyáros és neje, Némét-Cserna. Paszko Vaszilie földész, községi tisztviselő, Mosnicza. Muntean Iliá földész, községi bíró, Mosnicza.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

A borosjenői uradalomban egy

főgépeszi állás

600 frt évi javadalmazással és lakással január 1-én betöltendő. Pályázati kérvények a **Központ**hoz **Apatelekre** intézendők.

Nem bankok közlönye!

Teljesen független! Pártatlan!

Magyar Tőzsdei Közlöny

Budapest, Váci-utca 18.

1895. január 1-én a kiadó bel és külföldön elismert pénzügyi-szakirói pályájának

XVI. évfolyamát

Kezdi meg. — **Információ** befektetési és üzleti értékekről, **megbeszélések** az összes értékpapírpiazzokról, elismert, megbízható, teljesen önálló, eredeti módon, különösen a

MAGYARORSZÁGI és AUSZTRIAI

általános kedvelt, elterjedt czimletekről.

A többi között kellő világitásba helyezi az **irányadó** budapesti tőzsde ismeretlen jelentőségét és **különösen** ma minden értékpapír tulajdonosra nézve pénzügyi tanácsadó,

megvesztegethetlen és nekülözhetlen közlöny,

melynek olvasása

sok ezerszeres hasznot hajt.

Egész évre csak 1 forint o. é.!! Mutatványszám „Ünnepi ajándék” (tartalomdus könyvecské) és információ ingyen.

A „Magyar Tőzsdei Közlöny” **bankosztálya** **Budapest**en (Váci-utca 18. feljárt régi posta-utca) **ujon belépő üzletfeleinek** **rendkívüli előnyöket** nyújt.

16276. kh.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 33. gyalogezred parancsnokságnak 2013. sz. a. kelt átirata szerint f. hó 26-án a csálai nagyerdőben harcászati czéllövészet fog tartatni.

Ezen körülményt azzal hozom a nagyközönség tudomására, hogy a kérdéses napon az erdőbe meneteltől büntetés terhe alatt tartózkodjanak.

Arad, 1894. november 22.

Sarlot Domokos
főkapitány.

M. k. államvasutak. Üzletvezetőség Debreczenben.

30563/1894. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán 1895. évi március 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számitandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezentúl zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1895. évi január hó 2-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján térítve bevétnnyel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz o. é. frt készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Hungária-kávéház épület II. em. 12. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, mirt is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőbe tul beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára — szabadon választhasson.

Debreczen, 1894. október hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

23762/1894.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi 4-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 4-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régebbi ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, visszabályozási költség, hadmentességi-díj és ut adó tartozásait azonnal fizessék be; mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásait azonnal, a f. évi 4-ik adórészlet pedig december hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy a 4-ik adórészletre nézve november hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek daczára az adó, hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számitandó 15 nap alatt nem törlesztették, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1894. november hó 15.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7% amelyből a tőkétörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

Aradi nyomdarészvénytársaság könyvnyomdája Aradon.

Fő-ut 51. sz.

az „Aradi és csanádi egyesült vasutak” palotájában.

Telefon sz. 151.

Papirzacskók**erős és jó minőségű papírból gyártva****mindenféle nagyságban**

nálunk raktáron tartatnak és czégnyomással együtt olcsó áron kaphatók.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság” könyvnyomdája.